

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์
เกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

นายมาโนช กลองเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหัตถ์สุตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974 - 569 - 711 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

OPINIONS OF SCHOOL ADMINISTRATORS, HEAD OF DEPARTMENTS AND TEACHERS
CONCERNING PLANNING PROCESS IN LARGE SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN EDUCATIONAL REGION TWELVE

Mr. Marnoch Klongjaroen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974 - 569 - 711 - 7

มาโนช กล้องเจริญ : ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการ
ศึกษา 12 (OPINIONS OF SCHOOL ADMINISTRATORS, HEAD OF DEPARTMENTS AND
TEACHERS CONCERNING PLANNING PROCESS IN LARGE SECONDARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN EDUCATIONAL
REGION TWELVE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สนามจิตร สุคนธ์ทรัพย์, 201 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและ เปรียบ เทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้า
หมวดวิชา และครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการวางแผน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาด
ใหญ่ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการวางแผนทุกขั้นตอน คือ ขั้นตอนวางแผน ขั้นการนำ
แผนไปปฏิบัติ และขั้นการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงแผน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการ
วางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้
3. ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ เห็นว่า การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
ตามกระบวนการวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ทุกขั้นตอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

MARNOCH KLONGJAROEN : OPINIONS OF SCHOOL ADMINISTRATORS, HEAD OF DEPARTMENTS AND TEACHERS CONCERNING PLANNING PROCESS IN LARGE SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN EDUCATIONAL REGION TWELVE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D., 201 PP.

The purposes of the research were : 1) to study and compare the opinions of school administrators, head of departments and teachers concerning planning process in large secondary schools under the jurisdiction of Department of General Education in Educational Region Twelve; and 2) to study the problems encountered in the planning process.

It was found that:

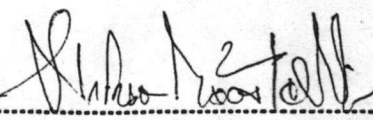
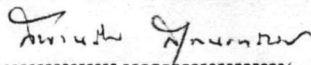
1. School administrators, head of departments, and teachers had the opinions that large secondary schools performed the activities specified in each step of the planning process ; pre-planning; planning; implementation; monitoring and evaluation at the moderate level.

2. Significant difference was found at the .05 level among the opinions of the three groups.

3. Problems in performing activities in every step of planning process were rated moderate by all the three groups.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิสิต ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยเหลือแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง
ให้กำลังใจและความห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการทำวิจัยนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์กมล ธิโสภณ อาจารย์วัลลภ กันทรทรัพย์ อาจารย์สุวิทย์ เงินดำ
อาจารย์ ดร.อาคม จันทรสุนทร อาจารย์จันทร์เพ็ญ เจริญผลารักษ์ ที่กรุณาตรวจแก้ไข
ปรับปรุง ให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์
จงอาจ กล้องเจริญ ที่ช่วยประสานงานการทดลองใช้แบบสอบถาม อาจารย์ไพฑูรย์ กฤษณเพชร
ที่ช่วยเหลือดำเนินการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยอย่างครบถ้วน พร้อมทั้ง
เจ้าหน้าที่กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ที่ให้คำแนะนำและเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนในระดับโรงเรียนและระดับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขอขอบพระคุณนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนให้ทุนอุดหนุนการวิจัย
ในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอ

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครู-อาจารย์ ผู้ให้ชีวิตและการศึกษา
โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณอาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้
ประสิทธิ์ประสาทวิชาการบริหารการศึกษาแก่ผู้วิจัย

นายมานิช กล้องเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำนิยามเฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของการวางแผน.....	11
ความสำคัญของการวางแผน.....	13
ความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างแผน แผนงาน งาน โครงการและ กิจกรรม.....	15
ประเภทของแผน.....	17
กระบวนการวางแผน.....	23
ลักษณะของการวางแผนในโรงเรียน.....	38
ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผน.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 66
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 66
	สมมติฐานของการวิจัย 66
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 66
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 70
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 72
	การวิเคราะห์ข้อมูล 75
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 76
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 143
	บรรณานุกรม 167
	ภาคผนวก 173
	ประวัติผู้วิจัย 201

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญชาราย

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภท	67
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัดและโรงเรียน ...	68
3	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง จังหวัด และ โรงเรียน	73
4	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนและใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
5	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	76
6	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	77
7	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ	78
8	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา	79
9	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ ในตำแหน่งปัจจุบัน	80
10	การเข้ารับการศึกษาอบรมตามการวางแผน	81
11	การศึกษาวิชาการวางแผนในสถาบันการศึกษาอย่างน้อย 1 รายวิชา	82
12	การเกี่ยวข้องกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียน	83
13	การจัดใหม่หน่วยงานวางแผน	84
14	วิธีการจัดหน่วยงานวางแผน	85
15	ผู้ดำเนินการวางแผนในโรงเรียน	87
16	การจัดใหม่คณะกรรมการเพื่อดำเนินการวางแผน	88
17	วิธีการที่คณะกรรมการเพื่อดำเนินการวางแผน	89
18	องค์ประกอบของคณะกรรมการวางแผน	90
19	แผนประเภทต่าง ๆ ที่จัดใหม่ขึ้นในโรงเรียน	92
20	จุดมุ่งหมายในการจัดทำแผนงาน/โครงการ	93
21	บุคคลหรือหน่วยงานที่จัดทำสารสนเทศของโรงเรียน	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	กระบวนการที่จะไต่แผนงาน/โครงการของแต่ละฝ่าย หรือ หมวดวิชา.....	97
23	ผู้ประเมินแผนงาน/โครงการต่างๆ ในโรงเรียน.....	100
24	ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียน ชั้นก่อนวางแผน.....	102
25	ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียน ชั้นวางแผน.....	104
26	ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียน ชั้นการนำแผนไปปฏิบัติ.....	109
27	ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียน ชั้นการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงแผน.....	112
28	ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนทุกชั้นตอน.....	116
29	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ในโรงเรียน ในชั้นก่อนวางแผน.....	118
30	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ในชั้นก่อนวางแผน.....	119
31	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ในโรงเรียน ในชั้นวางแผน.....	120
32	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ในชั้นวางแผน.....	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

33	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ในโรงเรียน ในชั้นการนำไปปฏิบัติ.....	122
34	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจ ในชั้นการนำไปปฏิบัติ.....	123
35	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ในโรงเรียน ในชั้นการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงแผน.....	124
36	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจ ในชั้นการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงแผน.....	125
37	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ในโรงเรียน โดยสรุปทุกชั้นตอนรวมกัน.....	126
38	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจ ของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียน โดยสรุปทุกชั้นตอน.....	127
39	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ในชั้นก่อนวางแผน.....	129
40	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ในชั้นวางแผน.....	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
41 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ในชั้นการนำแผนไปปฏิบัติ.....	133
42 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ในชั้นการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงแผน.....	135
43 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียน สรุปรวมทุกชั้นตอน.....	138
44 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนในโรงเรียน รวบรวมจากแบบสอบถามปลายเปิด จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง.....	140

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนกภูมิ

แนกภูมิที่	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ของแผน แผนงาน งาน โครงการและกิจกรรม.....	16
2 แสดงรูปแบบการวางแผนการศึกษา.....	34
3 แสดงโครงสร้างการจัดทำแผนของโรงเรียน.....	39
4 แสดงโครงสร้างแผนสำหรับโรงเรียนพัฒนาชุมชน.....	40

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย